

Zorginstituut Nederland

201900434

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de Geschillencommissie van
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. mevrouw
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg I

Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

2019043677

Datum 4 september 2019
Betreft Advies als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2019040657

Onze referentie
2019043677

Uw referentie
201900434

Uw brief van
6 augustus 2019

Geachte voorzitter, commissie,

U hebt op 6 augustus 2019 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoeker en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van een behandeling van de knie door middel van het inspuiten van de knie met hyaluronzuur en corticosteroïden.

Bij uw adviesaanvraag hebt u ons ook een kopie van het dossier gestuurd, maar een verslag van de hoorzitting ontbreekt nog. Het Zorginstituut brengt daarom een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In artikel B.4. van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op medisch specialistische zorg omschreven. Dit komt overeen met hetgeen daarover bij en krachtens de Zorgverzekeringswet is bepaald.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoeker aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Het advies van het Zorginstituut kan dus geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Medische beoordeling

Na kennisneming van het geschil heeft het Zorginstituut dit dossier voor een medische beoordeling voorgelegd aan zijn medisch adviseur. Deze heeft de stukken bestudeerd en deelt het volgende mee.

Casus

Verzoeker geeft aan vanwege pijnklachten van de knie te zijn behandeld door een fysiotherapeut (oefeningen) en een orthopeed in Nederland (corticosteroid

injecties). Omdat dit geen verlichting van de pijnklachten gaf, is verzoeker naar een orthooped in Duitsland gegaan. Deze heeft hem behandeld met injecties van de knie met hyaluronzuur en corticosteroïden. De behandelend orthooped in Duitsland verwijst naar een Duitse richtlijn waarin hyaluronzuur behandeling conform de richtlijn zou zijn.¹

Zorginstituut Nederland
Zorg I

Datum
4 september 2019

Onze referentie
2019043677

Verweerder heeft de aanvraag tot vergoeding van de injecties van de knie met hyaluronzuur en corticosteroïden afgewezen. Verweerder voert hierbij aan dat de behandeling niet voldoet aan de stand van de wetenschap en praktijk. Injecties van corticosteroïden zelfstandig voldoen wel aan deze norm, maar samen ingezet met hyaluronzuur injecties niet. Verweerder wijst hierbij op het standpunt van het College voor Zorgverzekeringen (nu Zorginstituut Nederland) van 2010 waarin geconcludeerd werd dat behandeling van enkelartrose met hyaluronzuur niet voldoet aan de stand van de wetenschap en praktijk.² Daarnaast verwijst verweerder naar het actuele standpunt van de Nederlandse Orthopedische Vereniging (NOV) van 2013.³

Juridisch kader

Op grond van artikel 2.4, lid 1, van het Besluit zorgverzekering (Bzv) omvat geneeskundige zorg, zorg zoals onder meer medisch specialisten die plegen te bieden. Verder geldt dat de zorg moet voldoen aan 'de stand van de wetenschap en praktijk'.⁴ Het criterium bepaalt of een specifieke behandeling behoort tot het verzekerde pakket. Nadat is vastgesteld dat een behandeling als een verzekerde prestatie is aan te merken, dient te worden vastgesteld of een individuele verzekerde naar inhoud en omvang redelijkerwijs is aangewezen op de prestatie.⁵

Beoordeling

Intra-articulaire injecties met hyaluronzuur bij artrose van de knie is niet specifiek door het Zorginstituut beoordeeld. Uit het geldende standpunt van de NOV blijkt echter dat deze behandeling momenteel gezien de huidige stand van de wetenschap niet wordt aanbevolen. Hieruit kan worden geconcludeerd dat deze behandeling nog niet voldoet aan de stand van de wetenschap en praktijk.

In de recente multidisciplinaire richtlijn 'Conservatieve behandeling van artrose in heup of knie' (2018) komen hyaluronzuur injecties alleen nog voor als behandeloptie in bestudeerde controlegroepen van onderzoek, waarbij de andere behandelopties (in interventiegroepen) die met hyaluronzuur injecties werden vergeleken betere uitkomsten lieten zien.⁶ Op onderzoek over mogelijke

¹ S2k-Leitlinie Gonarthrose DGOOC 2018 AWMF Registernummer: 033-004: *mpfehlung 4.9: Die intraartikuläre Hyaluronsäureinjektion kann bei Patienten eingesetzt werden, bei denen der Einsatz von NSAR (Nichtsteroidale Antirheumatika) kontraindiziert ist oder bei denen NSAR nicht ausreichend wirksam sind. 89 % Zustimmung (Konsens)*

² CVZ, standpunt Hyaluronzuur-injecties ter behandeling van enkelartrose, 20-09-2010. Te raadplegen via: <https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/standpunten/2010/09/20/hyaluronzuur-injecties-ter-behandeling-van-enkelartrose>

³ NOV, Standpunt Hyaluronzuur injecties bij artrose van de knie, 19-09-2013. Te raadplegen via: <https://www.orthopeden.org/downloads/85/standpunt-hyaluronzuur-bij-artrose-knie.pdf>

⁴ Art. 2.1 lid 2 Bzv

⁵ Art. 2.1 lid 3 Bzv

⁶ Federatie Medisch Specialisten, Conservatieve behandeling van artrose in heup of knie, 19-11-2018. Te raadplegen via: https://www.anesthesiologie.nl/uploads/files/KD_RL_Conservatieve_behandeling_van_artrose_in_heup_of_knie.pdf

effectiviteit van hyaluronzuur injecties als primaire behandeling wordt niet meer ingegaan, vanwege het eerder ingenomen standpunt (2013).

Zorginstituut Nederland
Zorg I

In de Duitse AWMF richtlijn is niet aangegeven wat de gebruikte methodiek is om tot de aanbevelingen te komen, maar deze aanbeveling lijkt te zijn gebaseerd op consensus. In beginsel is hierbij dezelfde evidence aan de orde als in het standpunt van de NOV. Dit verandert dan ook niets aan bovenstaande.

Datum
4 september 2019
Onze referentie
2019043677

Conclusie

De gevraagde behandeling voldoet niet aan de stand van de wetenschap en praktijk en komt derhalve niet voor vergoeding in aanmerking ten laste van de basisverzekering.

Het advies

Het Zorginstituut heeft kennisgenomen van de stukken en beoordeeld of verweerder terecht het gevraagde heeft afgewezen. Gelet op het bovenstaande adviseert het Zorginstituut tot afwijzing van het verzoek.

Hoogachtend,

